

EDITURA PARALELA 45

Colecția **S**UBIECTE **P**OSIBILE

Acest auxiliar didactic este aprobat pentru utilizarea în unitățile de învățământ preuniversitar prin O.M.E.N. nr. 3022/08.01.2018.

Lucrarea este elaborată conform programei școlare în vigoare pentru bacalaureat.

Redactare: Mihaela Pogonici
Tehnoredactare: Carmen Rădulescu
Pregătire de tipar & design copertă: Marius Badea

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BOLTAȘU-NICOLAE, DORICA**

**Bacalaureat 2019 : limba și literatura română : filiera teoretică, profil real, filiera tehnologică, filiera vocațională - toate profilurile, cu excepția profilului pedagogic : sinteze, eseuri, 110 teste, sugestii de rezolvare / Dorica Boltașu-Nicolae, Dragoș Silviu Păduraru, Dumitrița Stoica. - Pitești : Paralela 45, 2018
ISBN 978-973-47-2791-9**

I. Păduraru, Dragoș Silviu
II. Stoica, Dumitrița

821.135.1.09

COMENZI – CARTEA PRIN POȘTĂ

EDITURA PARALELA 45
Bulevardul Republicii, Nr. 148, Clădirea C1, etaj 4, Pitești,
jud. Argeș, cod 110177
Tel.: 0248 633 130; 0753 040 444; 0721 247 918
Tel./fax: 0248 214 533; 0248 631 439; 0248 631 492
E-mail: comenzi@edituraparelela45.ro
sau accesați www.edituraparelela45.ro

Tiparul executat la tipografia *Editurii Paralela 45*
E-mail: tipografie@edituraparelela45.ro

Copyright © Editura Paralela 45, 2018
Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate,
iar conținutul este protejat de legislația privind dreptul de proprietate intelectuală.

Dorica Boltașu-Nicolae
Dragoș Silviu Păduraru
Dumitrița Stoica

Bacalaureat 2019

Limba și literatura română

Filiera teoretică, profil real
Filiera tehnologică; filiera vocațională –
toate profilurile, cu excepția profilului pedagogic

Sinteze, eseuri, 110 teste, sugestii de rezolvare

Editura Paralela 45

Dragi elevi,

Proba scrisă a examenului de bacalaureat la limba și literatura română din acest an se va desfășura într-o formulă diferită în unele privințe de aceea a ultimilor ani. Lucrarea de față vine în sprijinul vostru prin sinteze ale materiei din programa de bacalaureat, prin modele de eseuri și prin teste concepute în acord cu noutățile anunțate de M.E.N. În plus, prima parte vă oferă sinteze ale informației necesare în cazul probei orale și, de asemenea, 30 de teste cu câteva sugestii de rezolvare.

Sintezele sunt realizate într-un limbaj accesibil și conțin, de fiecare dată, exemplificări și explicații pentru noțiunile fundamentale. De altfel, am încercat să vă oferim în primul rând ceea ce este esențial în legătură cu un scriitor, cu un text sau cu un curent literar, evitând informația nerelevantă. Suntem convinși că veți învăța mai ușor dacă sintezele și eseurile sunt concise și clare, respectând însă acuratețea unei recepțiuni specializate. În plus, eseurile nu pot fi altceva decât modele (de gândire, de interpretare a unui text). Nu întâmplător, la origine cuvântul „eseu” înseamnă „încercare”, prin urmare un eseu nu este o rezolvare unică, un fel de formulă pe care e obligatoriu s-o memorăm. Eseurile respectă cerințele formulate, astfel încât puteți, citindu-le, să înțelegeți cum se scrie despre un text literar și să elaborați apoi, plecând de la ele, propriul comentariu.

În ceea ce privește textele alese în cazul eseurilor, trebuie să știți că programele de liceu și programa de bacalaureat nu prevăd obligativitatea vreunui text. În cazul autorilor canonici (ei, da, sunt obligatorii) puteți alege ce texte vi se par reprezentative și, evident, mai interesante pentru o prezentare personală. De exemplu, în cazul lui I.L. Caragiale am ales O scrisoare pierdută, dar se putea alege orice altă comedie sau orice alt text al scriitorului (numai din rațiuni practice sunt preferabile textele pe care le-ați studiat la școală); în cazul lui Caragiale se alege de obicei o comedie, deoarece programa include și specia respectivă, iar scriitorul menționat este cel mai strălucit comediograf pe care-l avem.

Ultima parte a cărții include 80 de teste pentru proba scrisă, prilej de a exersa comunicarea pe diverse teme: literare, culturale și sociale. În plus, vă oferim sugestii de rezolvare pentru 28 dintre testele elaborate. Oricum, capitolul de sinteze și eseuri vă orientează în acest exercițiu.

În principiu, un rezultat bun la examen presupune lectura unor texte importante din autorii studiați, o bună stăpânire a noțiunilor de specialitate, o sintetizare și o exersare a lor cu ajutorul unui profesor sau al unei cărți utile, cum sperăm să fie cartea de față. Vă dorim succes!

Autorii

I. PROBA ORALĂ

A. Probleme de limbă română și comunicare

1. Exprimarea unei opinii argumentate

DS

<p>Introducere</p>	<p>a. Precizez tema supusă discuției (de exemplu, dacă tema argumentației este <i>educația</i>, putem începe cu o idee din categoria locurilor comune). <i>Educația este un fenomen complex, realizat în forme din cele mai diverse; nu întâmplător se spune că omul învață cât trăiește.</i></p> <p>b. Formulez opinia. <i>În opinia mea, unul dintre beneficiile majore ale educației este un stil de viață mai plăcut și mai confortabil, din anumite puncte de vedere.</i></p>
<p>Cuprins Opinia trebuie susținută cu un argument sau mai multe, în funcție de cerințe.</p> <p>E nevoie să fac diferența între opinie și argument: opinia este o idee cu un caracter relativ personal, argumentul e de preferat să fie selectat din categoria ideilor general acceptate (cum ar fi aceea că educația ne civilizează) sau a faptelor incontestabile (cum ar fi faptul că trebuie să urmezi o facultate dacă vrei să fii profesor, medic etc.; în plus, opinia este marcată de conectori specifici).</p>	<p>a. Formulez un argument. <i>Educația ne oferă, printre altele, instrumentele necesare adaptării la viața socială.</i></p> <p>b. Precizez câteva exemple (situații de viață) care fac argumentul mai clar și îl întăresc. <i>Cititul și scrisul, de exemplu, sunt asemenea instrumente, absolut necesare pentru omul modern. Imaginați-vă un om singur, care ajunge din întâmplare în aeroportul Charles de Gaulle. Nu știe să citească, nici să scrie, nu cunoaște nicio limbă străină. E ca și cum s-ar trezi brusc într-un labirint sau pe altă planetă. Dacă ar ști să citească în franceză sau engleză, ar descifra indicatoarele care-l ajută să-și găsească drumul.</i></p>

<p>Încheiere Concluzia este o reluare nuanțată a ideii (nu o reluare mecanică a ei, adică nu e recomandabil ca enunțul prin care am precizat opinia să mai apară o dată, în finalul comunicării).</p>	<p>Formulez concluzia. <i>În concluzie, educația ne civilizează și ne ajută să ne bucurăm de lumea în care trăim. Sintagma „un om educat” este sinonimă, într-unul dintre sensurile ei, cu „un om civilizat”.</i></p>
---	---

2. Tipuri de comunicare

DS

a. Comunicare orală/comunicare scrisă

Canalul diferit de comunicare (oral sau scris) determină o serie de diferențe la nivelul limbajului. Apar mărci specifice. Acestea variază de la o situație de comunicare la alta. De cele mai multe ori, comunicarea orală tinde către colocvialitate și spontaneitate (limbaj colocvial, enunțuri mai simple, formule de adresare etc.), în timp ce comunicarea scrisă, către un limbaj mai formal. **Monologul și dialogul** sunt moduri de expunere ale comunicării orale (apar și în scris, atunci când se reproduce comunicarea orală).

b. Comunicare verbală/comunicare paraverbală/comunicare nonverbală

Comunicarea verbală se realizează printr-o **limbă naturală** (română, engleză, franceză etc.). Comunicarea paraverbală include în special **accentul, intonația și pauza**. De exemplu, afirmația de mai jos, diferită la nivelul intonației, transmite, pe lângă informația de bază, și o stare sau o atitudine diferită a celui care comunică:

- a. E frumos afară.
- b. E frumos afară!

Comunicarea nonverbală se realizează prin alte mijloace decât cuvântul: gestică, mimică, poziție a corpului, diverse limbaje (imagine, semne de circulație etc.).

c. Comunicare ficțională/comunicare nonficțională/literatură „de graniță”

Literatura ficțională creează **lumi imaginare (fictive)**. Există trei genuri literare clasice ale literaturii ficționale: liric, epic și dramatic. Literatura nonficțională prezintă **fapte reale**. În această categorie intră o diversitate de texte: științific, publicistic, utilitar, juridic, administrativ (fiecare cu numeroase specii) etc. Literatura „de graniță” include texte care prezintă **fapte reale într-un limbaj expresiv**, precum corespondența literară, memoriile și jurnalele literare.

3. Tipuri de text

DS

Pot fi definite plecând de la diverse criterii:

- relația dintre realitate și ficțiune: **ficțional, nonficțional, „de graniță”**;
- scopul comunicării: **argumentativ, descriptiv, diaristic (jurnalul), divertismentul, epistolar, eseistic, informativ, memorialistic, narativ, normativ, oratoric, reflexiv**;
- domeniul specific: **literar (beletristic), științific, publicistic, juridic, administrativ**.

Exercițiu: Precizează tipurile de text de mai jos, ținând cont de criteriile prezentate.

1. „Circulația rutieră este închisă, duminică, în Piața Constituției, pe bulevardele Unirii, Libertății, Decebal, Basarabia, I.C. Brătianu, Națiunile Unite și pe Splaiul Independenței, pentru Semimaratonul București, care se desfășoară pe un traseu de 21 de kilometri. Organizatorii se așteaptă ca la cea de-a șasea ediție a OMV Petrom Bucharest Half Marathon să participe peste 16.000 de alergători.”

(*Adevărul*, 13 mai, 2017)

2. „Nu îi spusese încă răspicat că o iubesc. Amândoi ghiciserăm asta; așa mi se păruse mie. Și eu tâlcuisem, multă vreme, orice gest al ei ca pe un semn de simpatie sau dragoste. Nu mă îndoiam o clipă că mă iubește și nu mă îndoiam că ea știe tot atât de bine aceasta despre mine. De aceea mă mâhneau și mă nelinișteau răzvrătirile ei (mușenia aceea speriată, ochii aceia de panică, mâinile cu care-și acoperea fața) de câte ori îi vorbisem până acum de o unire a noastră. Nu înțelegeam; căci mi se părea că ea și părinții favorizează neconținut aceasta.”

(Mircea Eliade, *Maitreyi*)

3. „2 decembrie 1972

Dragul meu Sergiu Georgi,

[...]

Am încercat să-l uit pe Mircea, m-am străduit cât am putut și credeam că am reușit. Uneori mă întrebam de ce n-am putut să păstrăm o legătură firească de prietenie. Mă gândeam că mi-aș fi găsit liniștea dacă ne-am fi scris din când în când. I-am scris de două ori, nu mi-a răspuns niciodată. [...]

(fragment reprodus din volumul *În arșița dragostei. Poeme și confesiuni despre Mircea Eliade*, traducere de Adelina Patrichi, Editura Taj, București, 2012)

4. „Art. 5

(1) Copiii au dreptul la protecție și asistență în realizarea și exercitarea deplină a drepturilor lor, în condițiile prezentei legi.

(2) Răspunderea pentru creșterea și asigurarea dezvoltării copilului revine în primul rând părinților, aceștia având obligația de a-și exercita drepturile și de a-și îndeplini obligațiile față de copil ținând seama cu prioritate de interesul superior al acestuia.”

(*Legea privind protecția și promovarea drepturilor copiilor*)

Rezolvare: 1 – text nonficțional, publicistic, informativ (o știre); 2 – text ficțional, beletristic, narativ (un roman); 3 – text de graniță, epistolar, reflexiv (o scrisoare); 4 – text nonficțional, juridic, normativ (o lege).

II. PROBA SCRISĂ SINTEZE ȘI ESEURI

Eseurile oferite ca model intră în două categorii, conform programei: eseuri structurate și eseuri argumentative. Ele conțin următoarele cerințe:

TIPURI DE ESEU

Poezie

I. Eseu structurat

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți particularități ale unui text poetic studiat, aparținând lui... (un autor)/unui curent literar (romantis-mului, de exemplu)/unei epoci (interbelice, de exemplu)/unei orientări tematice (tema iubirii, de exemplu).

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea textului poetic ales într-o tipologie, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică;
- prezentarea modului în care tema se reflectă în textul poetic ales prin comentarea a două imagini sau idei poetice;
- analiza, la alegere, a două elemente de compoziție și de limbaj, semnificative pentru textul poetic studiat, din seria: titlu, incipit, relații de opoziție și de simetrie, motiv poetic, leitmotiv, simbol central, idee poetică, sugestie și ambiguitate, imaginar poetic, figuri semantice (tropi), elemente de prozodie, poezie epică, poezie lirică, instanțele comunicării în textul poetic.

**Notă! Din această listă cuprinsă în programă se selectează doar patru-șase as-
pecte.**

II. Eseu argumentativ

Redactează un eseu argumentativ de minimum 400 de cuvinte despre un text poetic studiat, aparținând lui... (un autor)/unui curent literar (romantismului, de exem-
plu)/unei epoci (interbelice, de exemplu)/unei orientări tematice (tema iubirii, de
exemplu).

În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: formula-
rea tezei/a punctului de vedere cu privire la temă, argumentația (cu minimum două
argumente/raționamente critice/exemple concrete etc.) și concluzia/sinteza.

Proză

I. Eseu structurat

a. Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți particularități ale unui text narativ studiat, aparținând lui... (un autor)/unui curent literar (romantismului, de exemplu)/unei epoci (interbelice, de exemplu)/unei orientări tematice (tema iubirii, de exemplu).

Notă! Eseul poate viza și o specie anume, din programă: basmul cult, nuvela și romanul.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- două trăsături care fac posibilă încadrarea textului narativ ales într-o tipologie, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică;
- prezentarea modului în care tema se reflectă în textul narativ ales prin comentarea a două episoade/secvențe;
- analiza, la alegere, a două componente de structură și de limbaj ale textului studiat, semnificative pentru textul ales, din seria: acțiune, personaje, conflict, relații temporale și spațiale, incipit, final, tehnici narative, perspectivă narativă, instanțele comunicării în textul narativ, modalități de caracterizare a personajului, registre stilistice, stilul direct, stilul indirect, stilul indirect liber.

Notă! Din această listă cuprinsă în programă se selectează doar patru-șase aspecte.

b. Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți particularități de construcție a unui personaj dintr-un text narativ studiat, aparținând lui... (un autor)/unui curent literar (romantismului, de exemplu)/unei epoci (interbelice, de exemplu)/unei orientări tematice (tema iubirii, de exemplu).

Notă! Eseul poate viza și o specie anume, din programă: basmul cult, nuvela și romanul.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea statutului social, psihologic și moral al personajului ales;
- evidențierea a două trăsături ale personajului prin câte o secvență comentată;
- analiza, la alegere, a două componente de structură și de limbaj ale textului studiat, semnificative pentru personaj, din seria: acțiune, personaje, conflict, relații temporale și spațiale, incipit, final, tehnici narative, perspectivă narativă, instanțele comunicării în textul narativ, modalități de caracterizare a personajului, registre stilistice, stilul direct, stilul indirect, stilul indirect liber.

Notă! Din această listă cuprinsă în programă se selectează doar patru-șase aspecte.

c. Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți relația dintre două personaje dintr-un text narativ studiat, aparținând lui... (un autor)/unui curent literar (romantismului, de exemplu)/unei epoci (interbelice, de exemplu)/unei orientări tematice (tema iubirii, de exemplu).

Notă! Eseul poate viza și o specie anume, din programă: basmul cult, nuvela și romanul.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajelor alese;
- evidențierea a două trăsături ale personajelor, semnificative pentru relația dintre ele, prin câte o secvență comentată;
- analiza, la alegere, a două componente de structură și de limbaj ale textului studiat, semnificative pentru personaje, din seria: acțiune, personaje, conflict, relații temporale și spațiale, incipit, final, tehnici narative, perspectivă narativă, instanțele comunicării în textul narativ, modalități de caracterizare a personajului, registre stilistice, stilul direct, stilul indirect, stilul indirect liber.

Notă! Din această listă cuprinsă în programă se selectează doar patru-șase aspecte.

II. Eseu argumentativ

Redactează un eseu argumentativ de minimum 400 de cuvinte despre un text narativ studiat, aparținând lui ... (un autor)/unui curent literar (romantismului, de exemplu)/unei epoci (interbelice, de exemplu)/unei orientări tematice (tema iubirii, de exemplu).

Notă! Eseul poate viza și o specie anume, din programă: basmul cult, nuvela și romanul.

În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: formularea tezei/a punctului de vedere cu privire la temă, argumentația (cu minimum două argumente/raționamente critice/exemple concrete etc.) și concluzia/sinteza.

Dramaturgie

I. Eseu structurat

a. Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți particularități ale unui text dramatic studiat, aparținând lui... (un autor)/unei epoci (postbelice)/unei orientări tematice.

Notă! Eseul poate viza și o specie anume, din programă: comedia.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- două trăsături care fac posibilă încadrarea textului dramatic ales într-o tipologie, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică;
- prezentarea modului în care tema se reflectă în textul dramatic ales prin comentarea a două episoade/secvențe;
- analiza, la alegere, a două componente de structură și de limbaj ale textului studiat, semnificative pentru textul ales, din seria: acțiune, personaje, conflict, relații temporale și spațiale, unități compoziționale, instanțele comunicării în textul dramatic, modalități de caracterizare a personajului, registre stilistice, notațiile autorului.

Notă! Din această listă cuprinsă în programă se selectează doar patru-șase aspecte.

PROBA SCRISĂ. TESTE

TESTUL 1

DS

SUBIECTUL I _____ (40 de puncte)

Citește următorul text:

Afară vedem totdeauna cerul albastru, sau norii, care ne protejează cu ploile lor și simțim pașii noștri stăpâni pe lume, până nu suntem loviți și inima nu ne bate să ne spargă pieptul... Trăisem astfel de lovituri; palma grea, țărănească, înjurătura, cuvântul trivial, josnic, la adresa mamei mele, se abătuseră adesea asupra mea. Familia însă, cât era ea de dezbinată, mă protejase. Astfel de oameni pe care nici un gând înalt nu-i călăuzea, erau disprețuiți de tatăl meu. Îi cunoșteam pe toți oamenii prin el. Bâzdoveică era cu măciuca. Stan Moameș cu beția. Ion al lui Miai cu neștiința: „Tatăl nostru care ești în ceruri” și toată rugăciunea era pentru el niște cuvinte „încurcate”. Altul era deștept „nevoie mare”, expresie intraductibilă pentru vârsta mea de atunci, dar înțelegeam că era o ironie, că dimpotrivă, omul acela era departe de deșteptăciunea pe care o ația. Ene degeaba se ducea la biserică, tot Ene rămânea, dar bine că se ducea: „e și el un creștin”. Stancu își băuse tot pământul, deși avea unsprezece copii. Îi mai rămăseseră două pogoane, puneă tutun pe ele. Fumau toți, „ce să facă”? Se apucase de cizmărie. Cei violenți și josnici erau ocoliți. De ăștia trebuia „să fugi”. Erau în afara oamenilor. Tata nu stătea de vorbă cu ei. Încât uitam totul numai cât îl vedeam, nu-i povesteam nimic... Mi-era de-ajuns să-i aud glasul liniștitor: „Ce faci, mă, copile?” și lumea întunecată, a cărei perdeă se dăduse o clipă la o parte și văzusem urâtul și abjecția, se închidea la loc și înceta să mai existe pentru mine. Era frumos în acea zi de noiembrie și am rătăcit pe la șosea, prin preajma lacurilor. L-am uitat imediat și pe acel șef legionar și pe Gheorghe al lui nea Costică... Am uitat și de mine însumi, absorbit de contemplarea lacului și stăpânit, fără gânduri, de bucuria de a trăi. Eram fericit că scrisesem un roman de la început până la sfârșit (fiindcă mai începusem și altele, dar nu le terminasem) și această certitudine îmi ajungea. [...]

Am lăsat lacul și am luat-o spre Vatra Luminoasă. Taina în care era învăluită viața fratelui orb și a sorei lui mi se părea insondabilă. Nici nu voiam s-o dezleg; mă duceam la Pavel atras de puternica lui personalitate, care se formase citind nu atât mult (biblioteca lui din cărți uriașe scrise cu cuiul nu era mare), cât reflectând asupra vieții de a cărei lumină din afară era lipsit... [...] „Scriitorul trebuie să ne inițieze în ceea ce există dincolo de realitatea vizibilă, spunea el... Revelația lucrurilor deja știute s-a produs în secolul trecut prin Balzac și Flaubert, exceptându-i pe ruși, care cei dintâi au explorat fantasticul realității. [...] Ești băiat tânăr, ai iluzii și idealuri, Swift te va

turbura prea tare, nu-l citi... dar citește-i pe ruși... Sunt îngrijorați de destinul omului, pe care îl văd din subterană, ca Dostoievski... Dar mărturia nu e rece, soarta omului nu e iremediabilă, ca la acest englez care a mers în declin după *Guliver*, ci patetică, cu ochii spre Dumnezeu... Tolstoi e mai echilibrat, nu-i citi acum nici pe Gogol, nici pe Dostoievski. [...]

Să-i dai unui adolescent un sfat... Va face exact contrariul! Am început să umblu prin anticării după Swift, Gogol și Dostoievski și îi citeam în mica odăiță a fratelui meu Nilă, care îmi dădea și bani. Îl evitam pe Tolstoi...

(Marin Preda, *Viața ca o pradă*)

A Scrie pe foaia de examen răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la text.

1. Menționează sensul din text al secvenței *Astfel de oameni pe care nici un gând înalt nu-i călăuzea...* **4 puncte**
2. Transcrie un fragment în care apare redarea directă a vorbirii. **4 puncte**
3. Explică motivul pentru care tânărul Marin Preda nu urmează sfatul prietenului. **4 puncte**
4. Precizează numele a trei mari scriitori despre care este vorba în text. **4 puncte**
5. Prezintă o trăsătură de caracter a tatălui, așa cum apare în această evocare. **4 puncte**

NOTĂ! Răspunsurile vor fi formulate în enunțuri.

B Redactează un text de 150-300 de cuvinte despre **relația dintre viața unui scriitor și opera lui**, folosind informațiile din fragmentul dat. **20 de puncte**

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

- precizarea temei/problematicii puse în discuție; **2 puncte**
- formularea opiniei pe care o ai în legătură cu tema/problematica; **2 puncte**
- enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei; **12 puncte**
- formularea unei concluzii pertinente; **2 puncte**
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare; **1 punct**
- respectarea precizării privind numărul de cuvinte. **1 punct**

NOTĂ! În elaborarea răspunsului, te vei raporta la informațiile din fragmentul dat. Folosirea altor informații este facultativă.

SUBIECTUL al II-lea _____ **(10 puncte)**

Comentează, în minimum 50 de cuvinte, fragmentul dat, evidențiind **rolul verbelor la timpul imperfect și la timpul perfect simplu**, din fragmentul următor.

La moarte s-ar fi gândit Simina, dar la Iorgovan nu. Nu-i vorba, era un timp când se gândea și dânsa mult și pe când se gândea, se pomenea că plânge. Însă fetele nu pot porni ca flăcăii pe urma gândului lor, ci stau și se gândesc și așteaptă și plâng,

iară gândul te părăsește când vede că nu te iai după el, și atunci se curmă și plânsul. Era frumoasă Simina și se știa frumoasă. Încă pe când era copilă simțea că toți se uită după dânsa, iar de când se făcuse fată mare, îi spuneau alții în fieștecare zi că e frumoasă, și se vedea și ea însăși în ochii flăcăilor. Iar fetele frumoase pot să aleagă din plin. Cu toate acestea, Simina nu și-a ales ca pe Iorgovan. [...]

Văzându-l acum intrat pe porțiță, ea își curmă lucrul, aruncă ochii la el, puse încet suveica pe pânza întinsă, apoi se ridică și-și făcu cruce.

Un fior, unul singur, îi trecu tot trupul și o aruncă cu un an în urmă: îi venea să închidă ochii și să se repeadă la el.

El însă venea zâmbind și liniștit, ca și când abia ieri s-ar fi despărțit de dânsa.

— Așa-i că te miri? zise el oprindu-se în fața ei, însă fără de a privi drept la dânsa.

— Nu știu – îi răspunse ea, începând să tremure – știu însă că-mi pare bine.

(Ioan Slavici, *Pădureanca*)

SUBIECTUL al III-lea _____ (30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți **particularitățile ale unui text poetic studiat, aparținând lui Mihai Eminescu.**

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

– evidențierea a două trăsături care permit încadrarea textului poetic studiat într-un curent cultural/literar;

– prezentarea modului în care tema se reflectă în textul poetic studiat, prin comentarea a două imagini sau idei poetice;

– analiza, la alegere, a două elemente de compoziție și de limbaj, semnificative pentru textul poetic studiat, din seria: titlu, imaginar poetic, figuri semantice (tropi), motive poetice.

NOTĂ! Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi 18 puncte (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **organizarea discursului**, vei primi 12 puncte (*existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 3 puncte; logica înlănțuirii ideilor – 3 puncte; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; claritatea exprimării – 2 puncte; respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte – 1 punct*).

NOTĂ! În vederea acordării punctajului pentru organizarea discursului, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

REDACTARE _____ (10 puncte)

Pentru redactarea întregii lucrări, vei primi 10 puncte, numai în cazul în care aceasta întrunește minimum 300 de cuvinte și conține răspunsuri la cerințele date (*utilizarea limbii literare – 3 puncte; ortografia – 3 puncte; punctuația – 3 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct*).

Cuprins

I. PROBA ORALĂ.....	6
A. Probleme de limbă română și comunicare.....	6
1. Exprimarea unei opinii argumentate – DS.....	6
2. Tipuri de comunicare – DS.....	7
3. Tipuri de text – DS.....	8
4. Elemente ale situației de comunicare și funcțiile limbajului – DBN.....	9
5. Registre lingvistice (variante ale limbii române) – DSP.....	10
6. Stilurile funcționale – DSP.....	12
B. Modele de subiecte.....	15
II. PROBA SCRISĂ. SINTEZE ȘI ESEURI.....	42
TIPURI DE ESEU.....	42
Poezie.....	42
Proză.....	43
Dramaturgie.....	44
PRECIZĂRI ÎN LEGĂTURĂ CU PUNCTAJUL.....	46
1. Literatura veche. Curente culturale în secolele XVII-XVIII: Umanismul și Iluminismul.....	46
Umanismul – DBN.....	46
Iluminismul – DBN.....	48
2. Literatura modernă. Secolul al XIX-lea.....	49
Pașoptismul. <i>Dacia literară</i> – DBN.....	49
C. Negruzzi, <i>Alexandru Lăpușneanul</i> – DBN.....	50
Vasile Alecsandri, <i>Iarna</i> – DS.....	53
Curente literare din secolul al XIX-lea.....	54
Romantismul – DSP.....	54
Realismul – DS.....	56
Epoca <i>Junimii</i> . Marii clasici.....	58
<i>Junimea</i> . Titu Maiorescu – DS.....	58
Mihai Eminescu, <i>Floare albastră</i> – DSP.....	60
Mihai Eminescu, <i>Luceafărul</i> – DS.....	62
Ion Creangă, <i>Povestea lui Harap-Alb</i> – DS.....	64
Ioan Slavici, <i>Moara cu noroc</i> – DSP.....	67
I.L. Caragiale, <i>O scrisoare pierdută</i> – DS.....	69
3. Literatura modernă. Secolul al XX-lea.....	73
Simbolismul – DS.....	73
G. Bacovia, <i>Lacustră</i> – DSP.....	75
Literatura interbelică.....	77
Modernismul interbelic – DBN.....	77
Tradiționalismul interbelic – DBN.....	78
Poezia modernistă.....	79

Lucian Blaga, <i>Eu nu strivesc corola de minuni a lumii</i> – DS.....	79
Tudor Arghezi, <i>Testament</i> – DBN.....	81
Ion Barbu, <i>Riga Crypto și Iapona Enigel</i> – DS.....	83
Poezia tradiționalistă.....	85
Ion Pillat, <i>Aci sosi pe vremuri</i> – DS.....	85
Proza tradiționalistă.....	87
Liviu Rebreanu, <i>Ion</i> – DS.....	87
Mihail Sadoveanu, <i>Fântâna dintre plopi</i> – DSP.....	91
G. Călinescu, <i>Enigma Otiliei</i> – DSP.....	94
Proza modernistă.....	96
Camil Petrescu, <i>Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război</i> – DSP.....	96
Literatura postbelică.....	98
Marin Preda, <i>Moromeții</i> – DBN.....	98
Nichita Stănescu, <i>Ploaie în luna lui Marte</i> – DS.....	103
Marin Sorescu, <i>Iona</i> – DS.....	105
Postmodernismul – DSP.....	109
PROBA SCRISĂ. TESTE.....	112
SUGESTII DE REZOLVARE.....	301